І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
— Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 97. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ТРАВНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 24, 1972 No. 97. VOL. LXXIX.

УЛЯНА ДЯЧУК ОБРАНА НА ГОЛОВНОГО КАСИРА УНС. — ГОЛОВНИЙ УРЯД У ПЕРШОМУ ДНІ РІЧНИХ НАРАД ВИЧЕРПАВ ЗВІТУВАННЯ ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ

Союзівка, Кергонксон, Н.Й. — Як уже повідомлено у частині накладу попереднього числа „Свободи", пані Уляна Дячук, досі виконуюча обов'язки головного касира, була обрана на головного касира УНСоюзу.

Головний Уряд УНСоюзу у першому дні своїх річних нарад у понеділок 22 травня ц.р. виконав свою статутову повинність та заповнив важливий пост головного касира, опорожнений після несподіваної смерти сл.п. директора Петра Пуцила в лютому ц.р. Вибір касира відбувся після короткої традиційної церемонії біля пам'ятника Патронові УНСоюзу Т. Шевченкові та офіційного відкриття річних нарад вступними завваги головного предсідника УНС Йосипа Лисогора. Після цього приступлено до звітування всіх головних урядовців. Звітування започаткував головний предсідник Йосип Лисогір, а в дальшому звітували: заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступник головного предсідника на Канаду сен. Павло Юзик, заступниця гол. предсідника пані Марія Душник, заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох, головний касир пані Уляна Дячук та редактор Антін Драган.

Звітування Головної Контрольної Комісії започаткував загальним звітом та своїм особистим її голова мгр Іван Геврик, який зокрема звітував за переведену ним перевірку рекордового департаменту. В дальшому звітували головні контролери: мгр Іван Винник за перевірку касового департаменту, проф. д-р Богдан Гнатюк — з перевірки „Союзівки", д-р Іван Скальчук — з перевірки організаційного департаменту та д-р Михайло Данилюк — з перевірки Видавництва. Після Контрольної Комісії звітували головні радні: Василь Дідюк, Степан Гавриш, проф. Тарас Шмагала, д-р Богдан Футей, інж. Анатолій Дорошенко, пані Анна Гарас, Дмитро Попадинець, Тарас Шпікула, д-р Анна Чопик, Володимир Запаранюк, проф. Мирон Куропась, інж. Мирослав Кальба, Євген Репета та Андрій Джула.

Звіти головних урядовців були заздалегідь приготовані на письмі та розіслані усім членам Головного Уряду і звітодавці тільки уже додавали свої завваги до надрукованих звітів.

На другий день, у вівторок 23 травня ц.р., була передбачена дискусія над звітами перед полуднем і наради окремих комісій після полудня.

Головний касир УНСоюзу Уляна Дячук

В Україні заарештовано Надію Світличну, сестру Івана Світличного

Ню Йорк. — Згідно з повідомленням пресової агенції Юнайтед Пресс Інтернешенел із Москви з дня 19-го травня ц.р., в Києві — за інформаціями з офіційних джерел — арештовано Надію Світличну, сестру заарештованого в днях 14 -15 січня ц.р. літературного критика Івана Світличного. Вона має тридцять років, хвора на туберкульозу і має неліткового сина. Вістку про арешт Надії Світличної подав нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз" з 20-го травня ц.р.

— КОРОТКІ ВІСТИ —

Вівторок, 23 травня 1972

У ГОТЕЛІ „РУЗВЕЛТ" В НЮ ЙОРКУ знайшли мертвого китайського делегата до ОН Ван Сі-чана. Він отруївся занадто великою дозою „нікотини", білої безбарвної рідини, без ніякого запаху. Досить кількох краплин „нікотини" до чаю, щоб жертва загинула. Ван Сі-чан працював при таємних шифрах. Комуністичнокитайська делегація заперечує можливість самогубства і не подає ніяких точніших відомостей.

ДЕЯКІ БЮРА ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ запропонували зробити реформу в пашпортовій системі ЗСА. Вони домагалися, щоб була скасована пашпортова книжечка, де прибивають печатки, дозволи на в'їзд тощо, бо до багатьох країн американці можуть подорожувати без віз. Але замінити пашпорт посвідкою - карточкою не можна, бо на в'їзд до 140 країн треба віз, і тому та пропозиція не пройшла.

У ВАШІНҐТОНІ ПОЛІЦІЯ ЗААРЕШТУВАЛА біля 200 демонстрантів поблизу Капітолю, які вимагали негайного припинення війни у В'єтнамі й невідповідно поводились під час демонстрації. В сутичці з демонстрантами був легко поранений керівник поліції Джеррі Вілсон. У неділю в демонстрації брали участь від семи до десяти тисяч осіб. Демонстрація відбувалась мирно, але кілька соток молоді почали кидати в поліцію пляшки й ін. речі, і тоді поліція відповіла сльозотичним газом та арештами.

У СТОКГОЛЬМІ РОЗПІЧНЕТЬСЯ 5 червня ц. р. велика міжнародна конференція про очищування природи. З прийняттям на ту конференцію Бангладешу число її учасників зросло 135. Зате відкинуто членство Східної Німеччини з арґументацією, що вона використовує свою участь в подібних конференціях для комуністичної пропаганди. Совєти загрозили бойкотом, якщо не приймуть Східної Німеччини.

ФРАНЦІЯ ПЕРЕВЕДЕ в червні ц. р. три штучні атомові вибухи в південно-східній частині Тихого океану. Вислала туди французька флотилія військових кораблів, які переведуть той експеримент. Французькі офіційні кола не сказали нічого в цій справі.

ГРЕЦІЯ МАЄ ПОВАЖНИЙ КЛОПІТ із активізацією лівих студентів. В університетському місті Сальоніки розв'язано всі студентські організації. Переведено численні арештування між студентами в Атенах і Сальоніках.

СПІЛКА РУМУНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ ВИКЛЮЧИЛА з свого членства двох письменників, які критикували політику президента Чаушеску, який є ніби лібералом в міжнародних відносинах — зберігає взаємини з Ізраїлем і Комуністичним Китаєм та має добрі зв'язки з Америкою — зате є „догматичним" у внутрішній політиці, докладно наслідуючи Москву. Чаушеску пояснює, що він мусить робити таке, щоби Румунію не постигла доля Чехо - Словаччини.

Південні в'єтнамці відбили всі атаки ворога з великими його втратами

Сайґон. — На всіх відтинках воєнного фронту у Південному В'єтнамі державні війська відбили ворожі атаки, нанісши ворогові великі втрати. На відтинку міста Хуе ворог атакував в минулих двох днях за білого дня широким фронтом і американські військові фахівці дивувались такій самогубчій тактиці; американське летунство й військові кораблі у затоці Тонкіну мали ясну й виразну ціль й бойовище вкрилося буквально сотнями ворожих трупів. Так само хоробрі оборонці цілком поруйнованого міста Анлок витримали й відбили нові атаки ворога, дармащо все ще державне військо не змогло розірвати перстеня ворожої облоги. Комуністи обстрілювали з совєтських далекосяжних гармат містечко Фонгдієн і зруйнували в ньому коло 200 домів. 2.000 цивільних мешканців в паніці покинули те місто. Знов ж американські летунство вперше заатакувало в околиці столиці Північного В'єтнаму Ганою цивільні об'єкти, як велику електрівню, яку знищили бомбами. Західні кореспонденти у Північному В'єтнамі признають, що подана комуністами вістка про ніби очищення тамошніх портів від мін і свобідний рух кораблів — не відповідає правді і що в дійсності всі порти у Північному В'єтнамі закриті.

Тисячі осіб апелюють до президента Р. Ніксона в обороні заарештованих українських діячів

Вашингтон (УІС „Смолоскип"). — В останньому тижні перед поїздкою Президента Р. Ніксона до СССР тисячі осіб — чужинців і українців — листами й петиціями апелювали до нього, щоб він став в обороні заарештованих українських культурних діячів, коли буде відбувати розмови з совєтськими представниками в Москві й Києві.

Акцію безпосереднього писання листів до Президента Р. Ніксона заініціював „Смолоскип" — Організація Оборони Людських Прав на Україні", публікуючи в цій справі заклики в пресі й організуючи збирання підписів через своїх представників і співробітників під спеціяльно видрукованими петиціями.

У відповідь на заклики „Смолоскипу" тисячі осіб вислали листи й петиції в останньому тижні перед поїздкою Президента до СССР.

День перед виїздом Прези- (Закінчення на стор. 4-ій)

Міжнародні організації відповідають на інтерпеляції в справі арештів в Україні

Мюнхен (Пресове Бюро АБН). — На інтерпеляцію Ярослава Стецька у справі нових арештів в Україні й вимоги інтервенції Міжнародний Комітет Червоного Хреста з Женеви дав обширну відповідь за підписом М. Борсінджера, головного делеґата на Европу і Північну Америку, в якій м .ін. підкреслює, що порушена Я. Стецьком справа дуже довго привертала увагу Міжнародного Червоного Хреста. Міжнародний Комітет суґерує запропонувати справу нагальних політичних в'язнів Комісії Прав Людини при ОН, Міжнародній Амнестії в Лондоні, Міжнародній Комісії Юристів у Женеві і т. п. Необхідно, щоб по гуманітарній лінії увійшла у контакт з Міжнародним Комітетом Червоного Хреста Українська Харитативна Служба. АБН отримав також відповідь на внесену інтерпеляцію у справі арештованих культурних діячів і інших політичних в'язнів від Комісії Прав Людини при ОН. Залучивши докладну інформацію стосовно процедури у такій справі в ОН та вказуючи на неї пише Д-р Н. Цеккато, шеф Бюра зв'язків, Комісії прав людини, м. ін. таке: „Ваш лист буде розглянений у відповідних резолюціях Економічної і Соціяльної Ради, що стосується до документацій у порушенні до людських прав, копії яких Вам залучую".

НІКСОН І БРЕЖНЄВ ВІДБУЛИ ДВОГОДИННІ ТАЄМНІ НАРАДИ У МОСКВІ

Москва. — Президент і пані Ніксон разом із почетом прибули в понеділок 22-го травня на летовище Внуково під Москвою о год. 4 по пол. московського й 9 год. ранку східньо - американського часу і несподівано ще того самого дня Президент і перший секретар компартії СССР Леонід Брежнєв мали першу двогодинну засекречену розмову в чотири очі в приявності тільки перекладачів. На летовищі Брежнєва не було, а вийшли Ніксонові назустріч голова Верховного Совєта, отже „президент" СССР Микола Підгорний, прем'єр Алексєй Косиґін і міністер закордонних справ Андрей Громико. Неприявність Брежнєва американські коментатори пояснюють наслідуванням китайців, бо на летовищі в Пекіні також не було представника комуністичної партії, а тільки представники уряду. В суперечності з Пекіном — сотні тисяч москвинів вийшли на вулиці й старалися побачити американських гостей, але униформована й цивільна поліція розганяла їх, завертала і намовляла вертатися до дому та придивлятись американцям на телевізорі. Підгорний і Косиґін товаришили Президентові і пані Ніксон до їх помешкання в одному крилі Кремлю та в залі прийнять подали малі чарки „водки" з тостом „на успіх переговорів".

Промови на бенкеті

Вечером на Кремлі відбувся бенкет у честь американських гостей, з участю також Брежнєва, при чому перший тост підніс Микола Підгорний „від імені Верховного Совєта і совєтського уряду". Він обмежився здебільша до загальних фраз про „мир і безпеку", про миролюбивість совєтської політики, про Ленінський заповіт щодо потреби співіснування „країв з різними соціяльними системами" і про потребу мати „не тільки добрі, але й приязні совєтсько-американські взаємини". Але приявні в Москві американські кореспонденти звертають увагу, що в промові Підгорного, яку наперед приготовлено і стилізовано дуже докладно, сказано також про потребу „виключення загрози катастрофальної нуклеарної війни та ліквідації розсадників війни". В іншому місці промови Підгорного говорилося про потреби „розв'язання „великих пекучих міжнародних проблем у користь американського і совєтського народів". Підгорний запевняв, що „народи наших країн мають традиції взаємної пошани і приязни" та особливо не забули, що йшли разом в обох світових війнах.

Президент Ніксон, подякувавши на вступі за гостинність, зазначив, що за наукою історії — „до Москви не можна прийти інакше, як тільки у мирі". Америка і Совєтський Союз — великі держави і вони у своїй історії ніколи не воювали один проти одного. Президент признав, що маючи однаково Америки, як Совєтського Союзу прагнуть миру, але він, як у своїх заявах напередодні відлету з Вашингтону, застерігся, що теперішня конференція „на вершинах" повинна дати „не духа, а суть". Президент Ніксон говорив конкретно про започаткування атомового розззброєння, про можливості покращання торговельних взаємин, про співпрацю в ділянках науки й техніки, але й із виразним натяком на В'єтнам і Близький Схід заявив: „З великою потугою приходить і велика відповідальність. Докладно тоді, коли потугі не товаришить почуття відповідальности, приходить загроза для миру". З виразним натяком теж на совєтську політику, яка використовує слабкість інших країн в Европі й Азії для поширення своєї території і впливів, Президент заявив: „. . . . Великі держави пізнали життєву правду, що договори ,здобуті на здогадній слабості другої сторони, доводять тільки до подвійного зусилля тієї другої сторони відбитись, а договори, оперті на обопільній пошані і взаємності, мають більші шанси тривкости" . . . Президент Ніксон пригадав, що він зараз після перебрання влади заповів, що змагатиме до того, щоб перейти „від конфронтації до перетрактацій" і що власне та конференція у Москві є здійсненням тієї заповіді. Він бачить поважні труднощі в осягненні будь-яких договорів, але це повинність дипломатів переборти ті труднощі. „Стрічаємося, щоб започаткувати нову еру у відносинах наших великих і могутніх держав" — заявив Президент.

Програма пані Ніксон

Від вівторка мали розпочатися у Москві довгі засекречені наради, Президентові Ніксонові товаришуть державний секретар Вілліям Роджерс, Генрі Кіссінджер і інші високі урядовці, фахівці різних ділянок. У тому часі пані Ніксон матиме власний поділ годин. Вона перейде підземкою на „чай" до жінок Брежнєва і Підгорного, відвідає університет, огляне департаментову крамницю „ГУМ" та піде ввечорі на перестави совєтських жінок до цирку. Совєтське радіо й телевізія передавали прилет Президента і бенкет.

„Ню Йорк Таймс" стверджує, що відставлення П. Шелеста було вислідом боротьби у кремлівському керівництві

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" надрукував в числі з 23 березня ц.р. редакційний коментар з приводу призначення П. Шелеста на підрядне становище десятого з черги заступника прем'єра СССР такого змісту:

„Західні міркування про боротьбу між „яструбами" і „голубами" у кремлівському керівництві були драматично підтверджені саме напередодні прибуття президента Ніксона до Москви. Вчорашня „Правда" подала коротке повідомлення, що член Політбюра Петро Ю. Шелест був призначений на становище заступника прем'єра СССР, що мало б свідчити, що його усунено з куди більш впливового посту — першого секретаря Комуністичної Партії України.

„Репутація п. Шелеста, як московського „яструба" встановилася ще чотири роки тому в період Дубчека в Чехо-Словаччині, що його хотів п. Шелест припинити з допомогою совєтських збройних сил покваплівіше, як це вчинила Москва. П. Шелест пробував правдоподібно довести до відкликання відвідин Ніксона, але ж його переконали, що він мусів заплатити за свою єресь скиненням із вищих щаблів совєтської гієрархічної драбини.

„Без сумніву, п. Шелест не був єдиний у своєму „яструбному" намаганні і не буде ніякої несподіванки, якщо вже цими днями чи найближчими тижнями почуємо про дальші відставлення. Але найважливішим у цьому видаку є те, що розсудливіші особи на Кремлі — між ними пп. Брежнєв, Підгорний і Косиґін — перемогли над цим безпосереднім викликом загрозливим для політики покращання совєтсько - американських взаємин. Це є добра ворожба для прогресу цьоготижневої навершинної зустрічі."

ПОМЕР РЕДАКТОР ІВАН СИРНИК — ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДІЯЧ КАНАДИ

Вінніпеґ, Ман. — У неділю 21 травня ц. р. помер тут після довгої недуги видатний український діяч у Канаді, довголітній головний редактор „Українського Голосу", генеральний секретар і потім перший заступник президента Комітету Українців Канади, член Президії СКВУ з 1967 р. Іван Г. Сирник. Похорон Покійного відбудеться у четвер 25 травня ранком.

Покійний Іван Г. Сирник, син Гната і Анни з роду Гладій, народився в Етелберт в Канаді. Вчився в Етелберт, Ст. Боніфас і Саскатуні, де був питомцем Українського Інституту П. Могили за фахом учитель, він учителював в сільських околицях в середньо північно-західній частині Манітоби в містечках Етелберт і Пайн Ривер. Був обираний делеґатом на вчительські конвенції в Вінніпеґу, а в 1942 році був вибраний головою учительської організації на інспекторську округу ч. 1, яка мала свій осідок у Сван Ривер та об'єднувала понад 100 учителів. В 1943 році був покликаний на ректора Інституту П. Могили в Саскатуні і на тому становищі вибув чотири роки. Відновив літні курси українознавства при тому ж Інституті.

З 1947 року став головним редактором „Українського Голосу" і був ним до останнього часу.

В 1948 році він увійшов до президії Комітету Українців Канади, спершу як генеральний секретар, а згодом як перший заступник президента. Як член президії, брав участь у конґресах Українців Канади, в нарадах Пан-Американської Української Конференції та в Світовому Конґресі Вільних Українців 1967 року, на якому виголосив одну з програмових доповідей. В делеґації КУК їздив кілька разів до Оттави на розмови з урядом в українських справах, також брав участь у делеґаціях КУК до Манітобського уряду у зв'язку зі справою впровадження (Закінчення на стор. 4-ій)

Українські й Українсько-Американські Комбатанти влаштовують Зеленосвяточні поминки

Ню Йорк, Н. Й. (І. К.) — Координаційний Комітет Українських й Українсько-Американських Комбатантських Організацій міста Ню Йорку, який об'єднує всі безвийняткову діючі на терені тутешньої метрополії Українські Комбатантські та Українсько - Американські (з Армії ЗСА) Ветеранські Організації, влаштовує, як минулих років, так і цього року при чинній співучасті всіх того роду організацій Ню Йорку, Нюарку, Пассейку, Алентавну й околиць у Зелену Неділю, 28-го травня ц. р. біля Могили-Пам'ятника на Оселі УРСоюзу „Верховина" у Глен Спей, Н. Й. традиційні Зеленосвяточні Поминки за полеглих і померлих борцях за волю України. Поминки почнуться св. Літургіями обох українських вировизнань, а саме о год. 10-ій ранку українського православного, а о год. 11-ій ранку українського католицького. Після Богослужб сформується похід, що промаршує до Могили - Пам'ятника, де буде відслужена спільна Панахида за героїв і борців за волю України. З черги представники поодиноких організацій складуть вінки на Могилі-Пам'ятнику. Промови виголосять: д-р Роман Дражньовський, голова Крайової Управи Братства І Української Дивізії У.Н.А. та Григорій Полчій, голова Координаційного Комітету Українських і Українсько - Американських (Продовження на стор. 3-ій)

Адв. Р. Гуглевич переобраний на голову Метрополітального Відділу УККА в Ню Йорку

Ню Йорк. (С. Ч.) — В суботу 20-го травня ц. р. тут в залі УНДому відбулися чергові Річні Загальні Збори Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку — Метрополітального Відділу УККА. В зборах взяли участь 64 членських організацій через своїх уповноважених делеґатів та декілька гостей. Зборами проводила Президія в складі: адв. І. Флис — голова, І. Бенцаль і В. Калинник — місто-голови, Вол. Процик — секретар. До Почесної Президії були запрошені о. ігумен д-р В. Гаваїв, парох св. Юра, о. Вол. Базилевський від української православної церкви і та представник централі УККА д-р В. Душник.

Адв. Роман Гуглевич

Під час зборів діяли Комісії: Номінаційна в складі: К. Пелешок, д-р В. Савчак, Ст. Чума, Р. Крупка і М. Хоманчук; Статутова: д-р В. Савчак, мгр І. Базарко й інж. Р. Гойдиш і Мандатна: М. Коцка, О. Гентиш і М. Салдан. Звіт про проведену працю Комітету склав уступаючий голова адв. Р. Гуглевич. З'ясовуючи успіхи праці, звітодавець накреслив проблеми, що їх українська громада Ню Йорку повинна розв'язати. Однією (Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наради у Москві

Хоча президент Ніксон перед відлетом з Вашингтону до Москви перестерігав, як це зробив був перед своєю подорожжю до Пекіну, проти надто великих сподівань, водночас він застерігся, що не хоче остаточного комунікату наприкінці своїх відвідин з Москви „повного пустих куртуазійних фраз". Він висловив переконання, що вдасться осягнути засадничу зміну американсько - совєтських відносин: щоб ці дві великодержави „працювали одна з одною, а не одна проти одної". Дуже гарна формула, але ледве чи реальна, якщо прийняти, що кремлівські володарі не змінять своєї принципової настанови — використовувати кожну нагоду не задля світового миру, а задля своєї великодержавницької експансії. Леонід Брежнєв напевно знає, що коли б він відхилився від тієї принципової лінії, то втратив би підтримку в совєтській військовій верхівці та в „яструбиній" частині Політбюра і зазнав би долі Хрущова.

Очевидно, що Президент і всі американці прагнуть мати ту користь з тієї „вершинної" конференції, щоб Москва так чи інакше допомогла прискорити закінчення війни у В'єтнамі. Але можна сумніватися, чи Москва може і хоче діяти будь-що проти волі й інтересів Північного В'єтнаму, як не може робити таке Америка у відношенні до Південного В'єтнаму. Очевидно, Брежнєву залежить на американських довготермінових торговельних кредитах, але невідомо, що він готов продати за ту американську концесію. Він, мабуть, радше погодиться на спільну дію в справі Близького Сходу, де війна - мир теж залежать від совєтських достав зброї Єгиптові й Сирії. З торговельного договору й дуже обмеженого порозуміння щодо стратегічної атомової зброї буде мала практична користь для Америки і вільного світу.

Очевидно, що вільні народи прагнули б, щоб Ніксон заторкнув у Москві такі справи, як переслідування інтелектуалів в СССР, переслідування релігії, русифікаторська політика. Кремлівські речники напевно заявили б, що це їх „внутрішня справа", але заторкнення цих справ було б бодай пригадкою, що світ знає про підсовєтську дійсність.

Нагорода за цькування

Київська „Літературна Україна" сповістила, що Верховний Совєт Української ССР своїм „указом з 6 травня цього року відзначив члена - кореспондента АН УССР Євгена Кирилюка, літературознавця і теперішнього директора Інституту Шевченкознавства, званням „заслуженого діяча науки УРСР". За які заслуги відзначено Є. Кирилюка в повідомленні не подано.

У совєтському літературознавстві постать Євгена Кирилюка не нова. Відомі також його „досягнення". Народжений 1902 р. у Варшаві, він закінчив київський Інститут Народної Освіти в 1926 р. і з допомогою акад. Сергія Єфремова почав ставити перші кроки в літературознавстві, опрацьовуючи між іншим бібліографію Пантелеймона Куліша. Своєму добродієві і протекторові акад. С. Єфремову Кирилюк віддячився в той спосіб, що почав його цькувати й доносити на нього ще до його арешту в 1929 році. В такий же спосіб повівся Кирилюк — не гребуючи доносами — й у відношенні до акад. Михайла Грушевського, з початком 1930-их років, коли в совєтській пресі почалася цькувально - донощицька кампанія проти великого українського історика. Сторінки совєтських журналів тих років рясніють виступами Євгена Кирилюка, в яких він громив українських письменників і науковців, тих чи інших своїх донедавніх друзів.

Московський режим в Україні оцінив з признанням всі ці „заслуги" Євгена Кирилюка. У 1943 р. його прийнято в члени КПСС, в 1944-му призначено завідувачем Відділу шевченкознавства Інституту Літератури АН УССР і з 1957 р. титулом члена - кореспондента АН УССР.

Традиціям цього вислужництва залишився вірний Є. Кирилюк і сьогодні. Перебуваючи на становищі директора відділу шевченкознавства, він вправляється й далі в громленні „українських буржуазних націоналістів" і продовжує цькувати немилих йому українських „радянських" літературознавців. У довжелезній статті п. н. „Боротьба навколо Шевченка", надрукованій у цьогорічній березневій книжці „Радянського Літературознавства", розгромлюючи еміграційних шевченкознавців — С. Смаль-Стоцького, П. Зайцева, М. Глобенка, Т. Осьмачку, П. Міяковського, П. Одарченка, Б. Кравцева й інших за їхні шевченкознавчі писання й видання, Євген Кирилюк не завагався виступити із засудженням відомого київського критика Івана Дзюби, до речі в той час уже усуненого із Спілки Письменників України і заарештованого. „Нас обурює, — пише, обтяжуючи відкрито І. Дзюбу, Є. Кирилюк, — що в цій брудній, злочинній компанії на сторінках горезвісної „Сучасности" опинився, свідомо пішовши на те, і критик І. Дзюба. Поруч з елюкубраціями Кравцева, Кошелівця, надруковано і його опус „Шевченко і Хомяков"... Чому ж націоналісти підхопили опус І. Дзюби? З тих самих міркувань, що й фальсифікатор „Великого льоху" С. Смаль-Стоцький: великодержавна лінія московського слов'янофіла Хомякова ототожнюється націоналістами з центром світового комуністичного руху".

Прочитавши таку атаку літературознавця з режимної АН УССР, не треба й дошукуватися, чому його й інших йому подібних „науковців" московський режим нагороджує званням „заслужених діячів науки".

Ще про переслідування Олеся Бердника

Мюнхен. — Під наголовком „Про переслідування Олеся Бердника", письменника середнього покоління в Києві, подав „Шлях Перемоги" з 21-го травня вістку, що „Олесь Бердник мав виступати в Університеті ім. Т. Шевченка, на запрошення ректорату, але МВД заборонило виступ. Востаннє цей популярний серед молоді письменник - фантаст, знавець астрономії, виступав в одному з інститутів Києва в кінці квітня 1972 р. Під час виступу він мав знайомити студентську молодь, біля 600 слухачів, з віровизнаннями: християнським, баптистським, магометанським та ін." Олесь Бердник народився 1928 р. на Херсонщині, був у лавах совєтської армії, видав біля 15 книжок на фантастичні теми з повітроплавства, позаземних світів, „у деяких проводиться думка, що в світах живуть душі померлих на земній кулі людей, за це підпадали критиці деякі його твори". Напередодні заборони друкуватись вийшли такі твори О. Бердника як „Чаша Амріта" і „Покривало Ізиди", 1969 р.

П. Феденко

ПОЛІТИЧНА ТРИХОТОМІЯ

Мюнхен. — Слово „трихотомія" складається з двох частин: трихос — волос, томія — розріз (від анатомія). Так іронічно називають у політиці і в судівництві хитруньку тактику, яка тільки виявляє активність, але без досягнення бажаних результатів: розрізати волосину не вдасться.

17 травня у парляменті в Бонні відбулася ратифікація (затвердження) договорів Німецької Федеративної Републіки з Польщею і Совєтським Союзом. Ці договори ствердили рішення учасників — не вживати сили у спірних справах і визнати недоторканість („нерушимість", як сказано в російському тексті договорів) теперішніх кордонів, що були створені на сході наслідком другої світової війни.

Два роки воловодились члени парляменту в Бонні, дискутуючи, чи затвердити попередньо підписані договори німецького уряду з СССР і Польщею. Море чорнила витратили журналісти, пишучи в газетах за і проти договорів. Опозиція в парляменті (з прикметником „християнська унія") вішала всіх собак на коаліційний уряд соціялістів і лібералів: мовляв, уряд Брандта-Шееля „запродує інтереси Німеччини", віддає Федеративну Републіку на поталу Москві та Варшаві і врешті перетворить Західню Німеччину на послушного виконавця волі Кремлю, як, наприклад, Фінляндія.

Ця пропаганда противників договору з Москвою і Варшавою бувала часами драматичною: з урядових партій до опозиції переходили члени парляменту, щоб голосувати проти договорів. Опозиція почувала себе в квітні 1972 р. настільки сильною, що поставила на голосування в парляменті резолюцію недовір'я урядові Брандта - Шееля і виставила свого кандидата на голову уряду — Райнера Барцеля. Однак, сталася несподіванка: в таємному голосуванні кандидат на прем'єра Барцель не дістав потрібної більшости: мабуть, були деякі посли - члени опозиції, які голосували проти кандидата своєї партії, бо вважали, що й урядові Барцеля довелося б затверджувати договори з Москвою та Варшавою і брати на себе відповідальність за них.

Опозиція, критикуючи договори уряду з Польщею та СССР, не відкидала потреби договорів. Вона твердила, що могла б договори з Москвою і Варшавою зробити вигіднішими для Німецької Федеративної Републіки, використовуючи ситуацію Совєтської Росії, яка має спір з Китаєм у Сибіру. Все ж опозиція мусіла взяти на увагу поради урядів держав, союзних з Німеччиною (Америки, Франції, Англії та інших), що в загальному інтересі слід дійти до нормалізації між Федеративною Німеччиною та її східніми сусідами, тобто визнати тверду дійсність.

Тому після невдалої спроби скинути уряд Брандта-Шееля провідник опозиції Барцель почав шукати такої формули, яка дала б можливість для ратифікації договорів з Москвою і Варшавою і „врятувала б обличчя" парляментської опозиції. В довгих дискусіях урядові партії виробили спільно з опозицією заяву, як додаток до договорів з Польщею та СССР.

В заяві сказано, що ці договори не заступають майбутнього мирового договору і не вирішують остаточно німецьких кордонів; що прямування німців до злуки в одній державі мусить бути здійснене; що Федеративна Република лишається в політичному і воєнному союзі з західніми державами і що мешканці Федеративної Републіки та комуністичної Німеччини мають право на вільне сполучення між собою в кордонах обох републік. Опозиція домагалася, щоб ця спільна декларація партій парляменту була доведена до відома уряду СССР і щоб Москва погодилася на цю декларацію.

На наради лідерів партій запрошено совєтського посла в Бонні Фаліна. Він телефонував у Москву, і відтіль дали згоду на цю декларацію. Опозиція в парляменті уважає цю декларацію за своє досягнення. Але фактично слова про границі, про право німців на самовизначення і т. д. Москва трактує на свій лад, так, як „право" України на відокремлення. Москва спирається тільки на силу, яка їй гарантує право диктувати свою волю іншим.

Коли б опозиція в парляменті Західньої Німеччини вважала спільну декларацію за свою перемогу, то мусіла б голосувати за ратифікацію договорів 17 травня. Натомість за ратифікацію голосували тільки урядові партії (248 послів). Посли опозиції в більшості здержалися від голосування (230 осіб), а 17 послів опозиції голосувало проти договорів. Про тих членів парляменту, що не брали участи в голосуванні, можна сказати: мовчання — знак згоди на ратифікацію договорів. Фактично так воно є. Але опозиція лишає собі „фіртку", щоб на виборах заявляти, що вона за договори не несе відповідальности...

Договори з Москвою і Варшавою будуть передані на затвердження Раді Републіки — Горішній Палаті, де більшість має Християнська Унія. Уже представники деяких крайових урядів у цій Раді заявили, що будуть голосувати за ратифікацію договорів.

Таким чином Західня Німеччина приходить до визнання фактів, створених війною. Можна себе тішити мріями про ревізію кордонів мирним шляхом, про самовизначення і об'єднання німецьких територій. На ці мрії дав недавно відповідь співробітник московської Академії Наук Восленський в розмові з редакцією тижневика „Шпіґель" (Гамбург). Він казав, що ніяка держава не відступить добровільно своєї території. Очевидно, він мав на увазі свою державу, яка вважає за свою власність усе, захоплене її воєнною силою. При зустрічі з такою психологією загарбників всякі формули „трихотомії" лишаються тактичними маневрами без шансів на здійснення.

Після ратифікації договорів з Москвою і Варшавою почнеться спокійніша робота в німецькому парляменті. Через дискусії про договори відкладено різні проєкти суспільної реформи у Федеративній Републіці. Донедавна в Західній Німеччині злочинність не була так поширена, як в інших країнах. Але цими днями вибухли бомби, підложені до штабу американського війська у Франкфурті. В Мюнхені бомби вибухли на подвір'ї біля дому кримінального уряду, а в Карльсруге бомбу підложено під автомобіль слідчого судді в кримінальних справах. Ще й досі не знайдено провідників бунтарської групи анархістів — Баадер - Майнгоф. Колись хвалив спокій у Німеччині поет Гайне:

«Deutschland - die fromme Kinderstube, — ist keine römische Mördergrube».

(Німеччина - набожна дитяча кімната, — це зовсім не римська яма убивників).

Гітлер своїм режимом створив був іншу „репутацію" для Німеччини. А тепер і в Федеральній Републіці насильство та злочин підносять голови на шкоду суспільству.

Франц Липецький

„НЕ ВАША СПРАВА"

У Совєтському Союзі існує широко розвинена таємна організація, яку міродайні джерела називають „Міністерством таємних домашніх перешкод для ленінських досягнень". Завдання цієї організації — змушувати людей витрачати час в марнотравній діяльності, яка має випроваджувати їх з рівноваги і розстроювати їх нерви до такої міри, щоб вони не були здібні ставити під сумнів накази Кремлю.

Крамнична обслуга, урядовці і всякого роду бюрократи мають доручення не відповідати петентам на їхні питання або збувати їх лаконічними фразами. Коли домашня господиня запитає, чому в крамниці немає картоплі, їй відповідають: „Не ваша справа". Коли хтось у якійсь справі звертається до державної установи, йому відповідають, що його справа не може бути полагоджена з тієї чи іншої причини.

В авіяційній індустрії існує особлива програма для запасових частин. Замість продукувати й зберігати їх на складі, індустрія будує цілі літаки і приміщує їх на летовищах, а механіки розбирають їх і забирають потрібні їм частини, щоб вмонтовувати в курсуючі літаки.

Робітники цієї таємної організації виконують свої функції скрізь. Вони випродують всі квитки на літаки та поїзди, внаслідок чого багато пасажирів обурюються, бо для них немає вже місця.

Подібна ситуація в роздрібній торгівлі. Люди стоять перед крамницями в довгих чергах і часто відходять ні з чим, бо в них немає вже потрібних їм товарів.

У Совєтському Союзі наслідують европейську „буржуазну практику": між годинами першою і третьою замикають крамниці, щоб продавці могли пообідати. Але й тоді кажуть їм сидіти при виставових вікнах, розмовляти і усміхатися. З покупцями наказують їм грубо поводитися. Совєтська преса часто нарікає на це, але — без успіху.

Цікавою є телефонічна система. Телефонічних книг із списками приватних осіб навіть у Москві з сімома мільйонами населення немає. Є тільки тоненька книжка на взір американської „єлов пейджес", в якій подано інформації про деякі товари, де їх можна набути. Але цю книжку видається тільки для форми, бо крамнична обслуга звичайно на телефонічні запити не відповідає або заявляє: „Прийдіть і довідайтеся". Тому люди користуються телефоном лише для службових та приватних розмов.

Не краща справа з міліцією у великих містах, включно з Москвою. Майже на кожному розі вулиці стоїть міліціонер і керує рухом. Вночі їзда автом небезпечна, бо вулиці слабо освітлені, і міліція дозволяє водіям влучувати світло тільки тоді, коли дуже темно.

На зарядження Міністерства комунікації для скорого доручення листів на деяких рогах вулиць у Москві встановлено подвійні поштові скриньки — голубого кольору для місцевих листів, червоного — для позамісцевих. Але це тільки на показ, бо листоноша вкладає вибрані листи в один мішок.

Коли звичайний громадянин хоче купити авто, то мусить чекати на нього щонайменше два роки з числом, яке видав йому урядовець. Найлегшим способом для очікуючих покупців було б оголосити чергові числа у пресі, але згадана таємна організація цього не дозволяє. Тому покупець мусить ходити до централі довідуватися, як стоїть його справа з купном авта. Телефонічно цього зробити не може, бо однаково інформацій йому не дадуть.

Цей „порядок" вказує, як добре живеться людям у „найпередовішому в світі суспільстві".

Це не пусті слова, а правда, яку схопив наочний свідок, московський кореспондент Гаррі Тримборн і описав у „Лос Анджелес Таймсі", а інші американські часописи передрукували його статтю.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ФОНД БОРОТЬБИ ПРОТИ РОСІЙСЬКИХ ТИРАНІВ

Звернення ЦК АБН у справі збірки на фонд АБН

Кожного другого року звертається ЦК АБН до еміграцій поневолених Москвою народів та до своїх прихильників серед різних народів із закликом розбудовувати фінансову базу АБН. АБН — це єдина міжнародна національно - визвольна організація, яка діє виключно завдяки власним засобам, яка постійно, систематично й безкомпромісово бореться протягом майже тридцяти років проти російських імперіялістів і інших ворогів уярмлених Москвою націй, що прагнуть національно - державної незалежности в етнографічних кордонах.

За ті роки були різні міжнародні організації антикомуністичного характеру, але, не спершися на власних силах і не мавши ясної та чіткої ідеї, вони зникали, як ефемерне явище. АБН не тільки зберігся дотепер, але й розбудував свою політичну концепцію у міжнародному, світовому розмірі. Концепція розподілу російської імперії на національні держави поневолених націй стала панівною на світовому протикомуністичному форумі. Це АБН допровадив численні протикомуністичні кола світу до пізнання, що головним ворогом волелюбного людства є російський імперіялізм, який тепер виступає під формою комунізму.

Вказуючи на головного ворога—російський імперіялізм, АБН не дав себе вманеврувати в позицію байдужости до комунізму, як ідеології й концепції життя. АБН відкидав німецький імперіялізм та шовінізм і їх поборював, але поборював теж його новітню форму — нацизм. АБН ставить на власні сили уярмлених російським імперіялізмом націй. Він підкреслює, що комунізм це система, що з її допомогою москалі панують над народами і що її вони накинули підбитим націям насильством, зброєю та обманом. Хто є проти російського імперіялізму, але обороняє комунізм як систему життя — той фактично є оборонцем російського імперіялізму. Бо в уярмлених країнах комунізм — це накинений народам російський спосіб життя, який тримається російськими багнетами або поліційним апаратом терору тоталітарних диктатур безбожників і людиноненависників.

АБН проповідує і здійснює орієнтацію на власні сили поневолених народів, а не на чужих „визволителів". Чужі багнети несуть волю їхнім носіям, а не тим, кого вони буцімто „визволяють".

АБН організує світовий протиросійський фронт за розвал російської тюрми народів і за відновлення національно - державної незалежности поневолених націй. АБН не орієнтується ані на Вашингтон, ані на Пекін. Поневолені нації — пригадує постійно АБН — це є призабута суперпотуга, яка творить ключ до розв'язки світової політичної кризи. Десятки уярмлених націй і сотні мільйонів гноблених тиранами людей — це є властива суперпотуга в добі ідеологічній і термоядерній.

Не тільки ЗСА, СССР, червоний Китай чи Японія або Західня Европа, але передусім уярмлені нації і люди це є надпотуга, і її вирішну ролю у розвитку світових подій репрезентує АБН. АБН видвигнув значення і вагу уярмлених націй, як тієї нової, світобурної, революційної сили, яка завалить лад імперій і тоталітаризму, а здійснить національний принцип організації світу, суверенітет нації — як наріжного каменя побудови світу. АБН ставить проти всяких „світових урядів" і інших форм поневолення чи заперечення нації, як „думки Бога".

Денаціоналізація життя — це є дегероїзація життя, дехристиянізація життя, ширше — воююче безбожництво, це обезкультурнення життя. А чого варте життя без героїв? Чого варте життя без Христа, без Бога взагалі? Немає нації, то немає й людини, немає Бога, то є лише звір у людській подобі. Виходячи з принципу: людина, нація, Бог, АБН поборює визиск людини людиною, чи людини державою! Націоналістичне і релігійне розуміння людини виключає соціяльну кривду, соціяльне рабство, економічний гніт!

Не сміють сини однієї матері — батьківщини щиро й на ділі віруючі в Христа, віруючі в Бога — визискувати інших синів однієї матері. Тому націоналізм відкидає теж ліберал - капіталізм, бо господарство не є грою інтересів, але це матеріяльна база життя і творчости людини й нації. АБН несе нові, хоча вічно старі, ідеї оновлення світу, і спасення його від термоядерної війни прийде тоді, коли сильні вільного світу „добачать" найбільшу потугу епохи, призабуту суперпотугу — уярмлені нації! Не забуваймо: ідеї мита не платять!

Ідеї проривають залізні заслони! Вони сильніші за атомові бомби. Ідеями живуть людии, які триматимуть у руках атомові бомби.

АБН діє теж у вільному світі. Мета його дії в світі — прихилити до ідей уярмлених націй патріотичні, національні сили вільних народів, вказуючи їм не лише на спільність інтересів, але — на єдиний порятунок для цих вільних націй перед російським і комуністичним потопом. Наша девіза: хто помагає поневоленим націям, помагає сам собі! За залізною заслоною оцінюють АБН глибоко і всебічно позитивно та здійснюють його концепцію в боротьбі. Він не тільки є формацією боротьби у вільному світі, він є діючим і в поневолених країнах. Про актуальність і живучість його ідей читаємо й чуємо з підпільного Сходу.

(Закінчення на стор. 4-ій)

О. Гайський

ДО ЗАВЕРШЕННЯ ГАРВАРДСЬКОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

(Образки з V З'їзду Представників Фонду Катедр Українознавства в Піттсбурґу, Па., 22-23 квітня 1972 р.)

(3)

Коли звітодавець від себе і від своїх двох друзів студентів декларує по 1 000 долярів на ФКУ, які здобудуть працею на вакаціях, зворушення на залі скроплюється і там деклараціями. Ольга Дужа декларує 1 000 долярів, Ляля Кишакевич — 250, а інж. Орест Бедрій (як пристало на фінансового чародія і грядучу „акулу Волстріту") — 10.000 долярів.

З'їзд зривається на рівні ноги й довготривалими оплесками вітає найважливішого звітодавця з-за мурів Гарварду — проф. Омеляна Пріцака, який є головою Комітету Українських Студій в Гарварді.

Явно зворушений звітодавець дякує за вияв симпатій та довір'я і телеграмно коротко звітує: „Важливі в такому підприємстві, як наше, люди й база, на яку складаються бібліотека і видавнича справа. Люди є, база (головно, з уваги на недостатні фонди) має все ще признаки провізорії. Бібліотека складається з трьох збірок: 1. основної, з друкованими матеріялами (Вайднер Лайбрері), 2. Рукописної (Гутон Лайбрері) і 3. Семінарної — підручна робітна книгозбірня.

Видавнича діяльність складається з видань Гарвардської Серії Українських Студій (книжки, друковані у видавництві Вільгельма Фінка в Мюнхені — Німеччина) і з семінарних видань — у тому числі журнал „Рецензія" та „Окейженел Пейперс".

Пощастило ГЦУС здобути преважливі мікрофільми наших стародавніх літописів, які незабаром появляться книжками в Гарвардській Серії Українських Студій (як відомо, видання цієї серії нічого нас не коштує, бо їх фінансує фірма В. Фінк, якій гарвардське знам'я на книжках запевняє збут по всіх, зокрема університетських, бібліотеках світу).

Варстатом самостійної праці для майбутніх учених є семінар, їхнім консультантом надалі лишається проф. Олександер Оглоблин.

Дотепер головний наголос ставлено на науку історії України, в найближчому часі на черзі (після сплачення всіх катедр) буде літературознавство, Найважче буде з мовознавством, яке „втішається" найменшою популярністю. (Як зачувається, йдуть намагання піднести популярність цієї важливої ділянки високими стипендіями).

**

Такі самі овації під час бенкету вітали акад. О. Пріцака з його доповіддю „Місце української літератури у структурі українознавчих студій Гарвардського університету". З доповіді чітко пробиваються мотиви: 1. вдержати українознавчі науки в контексті і контакті зі світовою наукою; 2. відтягнути українознавчі дисципліни від усяких навіть посередніх впливів московської науки (які й досі тяжать по всяких „слов'янських" і „східньоевропейських" відділах), та 3. запевнити випускникам ГЦУС можливість навчальної і наукової праці також у позаукраїнських царинах знання (на випадок, якби хтось із них опинився в положенні, де не буде можливости безпосередньо працювати в українознавстві.

**

Під час бенкету, що почався молитвою, відчитаною о. монс. Данильчуком, і проходив під кермою д-ра Ю. Кишакевича, невтомний пропагандист українства у своїй піттсбурзькій радіопрограмі — інж. Михайло Комічак виголосив привіти, які помітно піднесли повагу З'їзду. Зокрема сердечні телеграми прислали єпископ Ярослав Габро і архиєпископ Марко Гундяк, а далі Українське Лікарське Т-во Америки, СУК „Провидіння", Українська „Народна Поміч", впливові американські сенатори і конгресмени та численні Відділи ФКУ з терену.

Піонери акції ФКУ дослужилися ранги „апостолів", при чому „апостолом Петром" (гарвардсько-українським) виявився мґр С. Хемич, а Б. Тарнавський — „Павлом". Тоді інж. Лагошняк спішно охристив акад. О. Пріцака „апостолом Іваном", але під час бенкету „Провидіння" (секретар Ст. Сприньский) своєю питомою вагою і черговим провидінським чеком на тисячу долярів для ФКУ „перехристив" його на „апостола Андрія Первозваного нашої науки у вільному світі", і так йому вже жити й помирати. Автор — ініціятор ідеї апостольських титулів, Б. Дейчаківський задовольнився своїм скромним титулом... „апостола Юди" (на щастя з Лорейну, а не з Каріюту!).

Може комусь не подобатись, але ні трохи не минається з правдою висновок голови З'їзду інж. М. Корчинського: „Не можна дурити себе ілюзією, і ніхто не має права твердити, мовляв, ГЦУС будує ціла українська громада. Його будує наша еліта — люди, які ділом і жертвою доказують, що вони знають, хто вони, де вони і який їхній обов'язок супроти Рідного Краю".

Дотепер таких людей і установ, що жертвують на ФКУ, нараховано 5 771. Хто невдоволений, що він не належить до цієї еліти — має кожної хвилини можливість вступити в її ряди. У нас нема обмеження якимсь „нумерус клявзус", в ряди ФКУ може й повинна вступити кожна працездатна і жертвоспроможна українська людина. Щойно якби так сталося, можна б було говорити, що Гарвардський Цен-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ДО ЗАВЕРШЕННЯ ГАРВАРДСЬКОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тр Українських Студій будує — фундує вся наша громада.

* * *

Дякуючи піттсбурзьким господарям З'їзду за працю, почуваюся до милого обов'язку подякувати за гостинність родині д-ра Юрія Кишакевича. Якби не „післяз'їзд" у їхньому домі, чільні представники нашої ідеї й кампанії роз'їхалася б подомівках з багатьма недоговореними й нерозв'язаними проблемами (яких не можна охопити програмою з'їзду), а наш брат писав би сотні листів до наших голов з домаганням виявити детально різні справи, щоб знати, що і як на різні теми писати.

Учасники цього хатнього „післяз'їзду" довідалися, що студенти ГЦУС, то не люди, які випадково туди попали: подібно, як у професійному футбольному чи бейзбольному спорті змагунів, їх — студентів вишукують і селекціонують розвідники („скавти"), так що до ГЦУС попадають тільки найкращі.

Ми довідалися про те, як широко розсілися українці в Гарварді: на студії порівняльної літератури на 10 студентів зобов'язуючого обмеженого числа („нумерус клявзус") прийнято двох українців для спеціялізації в українській літературі. Ще більше ту „українську експансію" видно з програми цьогорічних Літніх Курсів Гарвардського Університету, де число українських студійних програм непропорційно високе в порівнянні з іншими національностями, а у відділі мов три українські курси рівноважать три курси всіх інших слов'янських мов — разом узятих.

Нам показано книжку проф. Джорджа Кінана — теперішнього професора, а колишнього учня акад. Пріцака, в якій автор розкриває російські документи з історії як плягіят українського оригіналу — таким чином нагадуючи науковому світові в поважному виданні поважного американського університету про український чинник, як підметний, в історії Сходу Европи. На вступі автор дякує за співпрацю — допомогу акад. О. Пріцакові й докторантам ГЦУС — „мудрій голові вистачить дві слові"...

* * *

Так виглядає той „москвофільський" Гарвард (проф. Кінан викладає там історію Росії), так виглядає „праця за димовою заслоною Гарвардського Центру Українських Студій". Автор, пишучи під таким заголовком свої елюкубрації з 1001-ої ночі, мусів перебувати в сильно накуреній кімнаті. Бо інакших заслон — димових, паперових, залізних, бамбукових у Гарварді нема. Там навстіж відкриті двері для всіх, хто хоче мати правдиві вичерпні інформації про ГЦУС, здобуті не тільки від офіційних інформаторів, але й „упольовані" власними чуттями зору, слуху і дотику. Але... тим то й ба, що добрі люди не хочуть правдивої інформації. Вони зберігають цiломудріє своєї — справжньої, чи вдаваної — ігнорації, щоб могти „морально-правно" виписувати все, що їм на думку, язик чи перо попаде. А що в українців неможливо скомпромітуватися (можна компромітувати тільки інших), то звідси в часописах появляються вісті, які своїми тезами й висновками в „Лисі Микиті" успішно змагалися б за марку найкращого жарту в році.

* * *

Повертаючись до піттсбурзької імпрези, треба закінчити її фіналом, що його в „Солджерс енд Сейлорс Меморіял Гавз", у неділю 23-го квітня дав наш мистецький котигорошок — ансамбль „Євшан".

Мене батожать, щоб я писав про цю імпрезу окремо, але це понад мої сили. І не тільки тому понад мої сили, що „Свобода" у своєму звіті з концерту „Євшану" в Нюарку вистріляла всі найважчі набої похвал, залишаючи мені й іншим тільки „сліпі патрони" з полігону площі вправ.

Мені надсильно говорити про цей фінал окремо. Я можу тільки сказати, що не „підозрівав", що в Піттсбургу є стільки українців, включно з шевченківською статистикою „живих, мертвих і не народжених"... Я знаю теж, що я ніколи ніде на українській імпрезі в цій країні не чув стільки свистів, які своєю формою і вимовою тут різняться від европейської, так само, як університетський контракт з фундаторами катедр.

А далі... все бачене й почуте за ті два дні сплелося в такий колач вражень, що їх не розділити й не відмежувати. Я осліп і оглух за ті два дні, але від чого більше — від вражень на залі нарад чи на залі концерту? — цього я не знаю. І не хочу знати...

Тому, замість хвалити складові частини, говоритиму про цілість.

За поетесою Мартою Тарнавською „хвалю ілюзію", що з нас таки щось буде, бо щораз більше серед нас таких, які готові будувати нашу збірну силу жертвою праці-поту і гроша. А найкращим фінальним акордом цих дводенних переживань звучить в душі національний гимн, із запевненням, що наша Справа не тільки ще не вмерла, але житиме і переможе.

(Кінець).

Представники ФКУ — учасники V Крайового З'їзду в Піттсбургу

„Дейлі Нюз" присвятив дві сторінки Миронові Сурмачеві

Ню Йорк. — Щоденник „Дейлі Нюз" у Ню Йорку присвятив у числі з 20 травня дві повні сторінки українському книгареві, власникові крамниці „Сурма" на 7-ій вулиці Миронові Сурмачеві. Крім книгарства, Мирон Сурмач залюбки займається бджільництвом. Саме ті малі приятельки бджілки й завели Мирона Сурмача аж на сторінки найбільш популярної в Ню Йорку щоденної газети. На двох сторінках цієї газети поміщено 6 великих світлин, виконаних Джеком Клеріти, що зображують картини, незвичайні навіть для „неможливого" Ню Йорку. Рій бджіл дослівно залiпив сигнал про перехід і переїзд вулиці на евню „М" і Ошен евню в Бруклині. Зупинялись прохожі й авта, не знаючи, коли можна переходити дорогу чи їхати далі. Хтось підказав поліції, що у Седдл Рівер, Н.Дж., живе знаменитий пасічник, який напевно дасть собі раду з бджолами. Хоча з Седдл Рівер досить далеко до Брукліну, енергійний 78-річний Мирон Сурмач не забарився прибути на місце „катастрофи". Поліцай Алфред Морфі знайшов драбинку, М. Сурмач піднявся по ній до сигналу, акуратно зняв рій і „пересадив" тисячі бджілок у велику білу торбу, з якою потім і поїхав до своєї „Сурми" на Мангетені. Про це й розповідають світлини. На 6-ій, останній із них, бачимо М. Сурмача з торбою-роєм у руці, у нього на спині може й сотня бджіл: вони почувають себе так, як діти коло доброго батька — ні одна й не думає вжалити. Поруч стоїть поліцай А. Морфі – біля нього немає ні однієї бджоли, хоча він навмисне для них наставив руку. „Дейлі Нюз" подав такий дотепний підпис: „З якихось причин, бджоли не виявляють особливого зацікавлення поліцаєм Алфредом Морфі". В короткій замітці до світлин подано ще: „Насправді не було великої небезпеки, — сказав п. М. Сурмач, — бо коли бджоли повні меду, вони не будуть жалитись. Інша річ, якщо ви їх потурбуєте"...

Українські й Українсько-Американські Комбатанти влаштовують Зеленосвяточні поминки

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ких Комбатантських Організацій міста Ню Йорку. Співатиме церковний хор зі Скрентону, Па. Після Панахиди Українсько - Американські Ветерани 7-го Посту в Ню Йорку віддадуть тричі почесну сальву. Потім всі учасники святкування помаршують знову похідною колоною перед головний будинок Оселі, де відбудеться парада з дефілядою. Після того проходитиме в їдальні Оселі спільна трапеза з привітами представників організацій. Зокрема промовлятимуть: през. Антін Батюк, генерал ген - шт: Павло Шандрук, Михайло Венгрин головний командир Українсько - Американських Ветеранів ЗСА; д-р Михайло Луців, командир Українського 401 Посту Католицьких Ветеранів при церкві св. Юра в Ню Йорку, та інші.

Господарем свята буде Координаційний Комітет Українських і Українсько-Американських Комбатантських організацій міста Ню Йорку. Свято відкриє голова цього Комітету Григорій Полчій, а проводитиме ним буде його заступник Андрій Боднарчук. Маршалом буде д-р Михайло Луців, командир 401 Посту Католицьких Ветеранів при церкві св. Юра. Замовлені автобуси від'їдуть від Українського Народного Дому в Ню Йорку о год. 7-ій ранку.

Адв. Р. Гуглевич переобраний на голову Метрополітального Відділу УККА в Ню Йорку

(Закінчення зі стор. 1-ої)

з пекучих і найважливіших — це будова церкви св. Юра, як теж Фонд УККА. Про фінанси звітував касир Комітету М. Салдан. Голова Контрольної Комісії інж. Р. Гойдиш звітував про контролю діловодства та фінансів, ствердивши, що Управа провадила діловодство і касу взірцево, поставив внесок на уділення абсолюторії, що її збори своїми оплесками прийняли.

Після звітів вив'язалася дискусія над звітами, а головно в справі зміни статуту, яка забрала багато часу й у висліді чого не було часу на дискусію над важливими справами, як наприклад, плян праці на будуче, справи церкви, фонду УККА, молоді і т. п.

Після звітів голова Номінаційної Комісії К. Пелешок подала листу кандидатів до Управи Комітету в такому складі: адв. Р. Гуглевич — голова, мґр І. Базарко, К. Пелешок, адв. М. Пізнак і д-р В. Савчак — місто-голови, при чому адв. М. Пізнакові доручено референтуру зв'язків з урядовими чинниками, а д-рові Вол. Савчакові — реф. зовнішніх зв'язків; мґр Я. Савка — протоколярний секретар, д-р О. Соколишин кореспонденційний секр., Р. Полчі — англомовний секретар, М. Хоманьчук — касир, М. Коцка — організаційний, д-р І. Соневицький — культурно-освітній, Ст. Чума — імпрезовий, проф. д-р Вол. Одайник — публічних виступів, Андрій Ластовецький – реф. фонду УККА, І. Куровицька — реф. публічних збірок, І. Раковський (мол.), — реф. молоді, І. Гідей — господарських справ, Т. Шевчук — оформлення сцени, Олена Гентиш — архівар. Члени Управи: Я. Косановський, Ст. Селешко, Мих. Юзенів, Л. Пришляк, І. Бенцаль, Б. Гошовський, Є. Чарторийська, І. Длябога, С. Барнич, С. Вітенюк. Контрольна Комісія: інж. Р. Гойдиш, Р. Крупка, адв. І. Флис, М. Салдан і Л. Борщ, Товариський Суд: д-р В. Палідвор, д-р І. Козак, адв. Л. Крушельницький, адв. Юрій Волинець і радник Б. Ластовецький. Після прочитання листи кандидатів на голову переобрано через аклямацію адв. Р. Гуглевича. Поставлену Номінаційною Комісією листу кандидатів вибрано одноголосно.

Переобраний голова у своєму слові подякував за довір'я і закликав до співпраці цілу українську громаду і новообрану Управу.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ, ШВАГРА і ВУЙКА

бл. п.
Інж. АНТОНА ХУХРИ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ:

у ЦЕРКВІ СВЯТИХ СЕРГІЯ і ВАКХА в РИМІ;
у КАПЛИЦІ на СОЮЗІВЦІ в КЕРГОНКСОНІ, в ПОНЕДІЛОК, 29-го ТРАВНЯ 1972 р., в год. 10-ій рано;
у ЦЕРКВІ ОО. ВАСИЛІЯН в ГЛЕН КОВІ, в ПОНЕДІЛОК, 29-го ТРАВНЯ 1972 р., в год. 7-ій рано;
у ЦЕРКВІ СВ. ДУХА в ЧЕСТЕРІ, в ПОНЕДІЛОК, 29-го ТРАВНЯ 1972 р., в год. 8-ій рано;
у ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, в ЧЕТВЕР, 1-го ЧЕРВНЯ 1972 р., в год. 9-ій рано.

Приятелів і Знайомих про молитви за упокій душі Покійного щиро просять —

ДРУЖИНА і РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу дорогої Мами і Бабусі,
бл. п. КАТЕРИНИ СКОЦЕНЬ
яка померла у Львові 13-го квітня 1972 р.
проживши 80 років,
складають 100.00 долярів
на цілі Верховного Архиєпископа

Олена і Роман ГОРБАЧЕВСЬКІ, донька і зять;
Тарас з дружиною Дорою і
Ярема ГОРБАЧЕВСЬКІ — внуки

Замість квітів на могилу
бл. п. Проф. ІВАНА ВИНАРА
складають на Осередок НТШ в Сарселі:

Юра ЯРЕМКЕВИЧ	10.00 дол.
Михайло ЖДАН	10.00 дол.

Замість квітів на могилу
бл. п. МАРІЇ ДАШО
складаємо 20.00 долярів
на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

Родині Покійної висловлюємо глибокі співчуття.
М. М. ГАВРИЛЮКИ

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ і ПІДПРИЄМЦІВ в НЮ ЙОРКУ
з сумом повідомляє все своє Членство,
що в дні 18-го травня 1972 року
відійшов від нас у Вічність
наш Довголітній Член

сл. п.
ІВАН КЕРШНЬОВСЬКИЙ

проживши 64 роки трудолюбивого життя.

ПОХОРОНИ відбулися в суботу, 20-го травня 1972 р. з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтар Gate of Heaven.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВШ. Родині Покійного передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

УПРАВА СУКІП

Замість квітів на свіжу могилу нашого Члена, складаємо 25.00 долярів на Фонд „Церква в Потребі".

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Інж.
ДАМ'ЯНА ПЕЛЕНСЬКОГО

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
у МЮНХЕНІ, Німеччина
дня 31 травня, в середу, в год. 7-ій веч.

Друзів та Знайомих Покійного просить
про молитви у цей день

Дружина ОЛЬГА

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
НА МОГИЛІ
мого Найдорожчого МУЖА

св. п.
СТЕПАНА БУДНОГО

відбудеться
в понеділок, 29-го травня 1972 року
на Українському Православному
Цвинтарі в Чикаґо

Про молитви за спокій Душі Його просить
дружина ТАМАРА БУДНА

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

Замість квітів на свіжі могили склали пожертви на Українську Вільну Академію Наук у США для вшанування пам'яті померлих за час — листопад 1971 — 15-го травня 1972 р.

Параска Татарко — пам'яті о. Архипа Татарко	$100.00
Василь Гвоздецький — пам. Дружини Анни	50.00
Олег Федишин, пам'яті Лева Лепкого	25.00
Катерина Гупало, пам'яті М. Турянського	25.00
п-ні Л. Мурин, пам'яті Івана Мурина	25.00
М. і М. Аврамчук, пам'яті Петра Загадайка	20.00
Ганна Шерей, пам'яті Марії Когутяк	15.00
О. Л. Р. Раковські, пам'яті о. Я. Кекіша	10.00
Марія і Ігор Гурини, пам'яті Євгенії Юрків	10.00

Пожертви пам'яті Василя Шерея (2-ий список): Степан Процюк $25.00; по **$15.00** — Варвара Зотовська, Іван і Марія Світ, о. М. Антохій і матушка Ольга, В. і М. Когутяк $20.00; по $10.00 — Євген і Стася Нольден, Антін Забудько, Віталій Білинські $5.00, разом $115.00. **Пожертви пам'яті проф. Володимира Міяковського,** директора Музею-Архіву ім. Д. Антоновича УВАН у США: Інститут ім. Липинського $50.00; Петро Одарченко $25.00; Олена Гайдамака $25.00; Нелі Гайворонська $20.00; Іван і Олександра Гаєвські $15.00; по **$10.00** — С. і О. Пельтц, Валентин Сімянцев, Галина Білоус; **по $5.00** — Анна Шерей, Федір Бульбенко, Константин Бризгун.
Разом **$180.00.**

Пожертви пам'яті проф. Івана Бакало,
дійсний член УВАН у США:
По $15.00 — Іван і Олександра Гаєвські, Олександер Неділько, **по $10.00** — Лідія і Оксана Вікул, А. і С. Приступа, А. Г. Клінґ, Артем і Ганна Орел, Оксана Соловей; **по $5.00** — Анна Шерей, Федір Бульбенко, Скляренко, В. Ласовський, **разом $100.00.**

Пожертви пам'яті проф. О. Козловського:
С. Сімяник $15.00; Віталій Білинський $10.00.

Пожертви пам'яті інж. Івана Гордіюка:
Ю. Кузьмич $15.00; Галина Білоус $10.00; пані Охоцька $10.00; С. і О. Пельтц $10.00; Дзівак $5.00, разом $50.00.

Управа Української Вільної Академії Наук у США висловлює щиру подяку всім жертводавцям, які вшанували пам'ять померших пожертвами на Академію.

Управа УВАН у США

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що дня 19-го травня 1972 р. ненадійно упокоївся в Бозі,
на 83-му році життя
наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.
Д-р ПАВЛО ПАНАСЕВИЧ
КОСТЬ

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 22-го травня 1972 р. з церкви св. Андрія в Вашінгтоні, Д. К. на православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — ЗІНАЇДА
син ВАЛЕРІЯН з дружиною ІРЕНОЮ
і внучкою НАТАЛКОЮ
та ближча і дальша Рідня

ПОМЕР РЕДАКТОР ІВАН СИРНИК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ня та поширення навчання української мови в урядових школах, та був одним із речників КУК на переслуханнях королівської комісії, яка розглядала питання „двомовности і двокультурности". На другому з'їзді канадійських слов'ян, що відбувся в Оттаві, репрезентував КУК і виголосив доповідь. Був головою Канадійського Пресового Клюбу, об'єднання редакторів і видавців етнічної преси, яке існує у Вінніпеґу, а на конвенції Федерації Канадійської Етнічної Преси, яка відбулася в Торонті 1970-го року, був удруге вибраний секретарем федерації. Кілька років був членом зональної ради (zoning board) при міській управі міста Вінніпеґу. Впродовж одної каденції був домініяльним головою Союзу Українців Самостійників.

Від 1948 року І. Г. Сирник був членом Консисторії Української Греко-Православної Церкви та впродовж останніх кільканадцяти років президентом Українського Товариства Взаємної Помочі в Канаді. Крім цього був членом дирекції Колеґії св. Андрея, членом Українського Народного Дому, Всеканадійської Катедри Пресв. Тройці і Манітобської Ради Громадянства.

Осиротив дружину Анастазію Джаман з Етелберт.

ФОНД БОРОТЬБИ ПРОТИ РОСІЙСЬКИХ ТИРАНІВ

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

Необхідно — розгортати світову акцію в обороні політичних в'язнів уярмлених націй, в захист культурних діячів. Необхідно — публікувати про них документацію, про їхній змаг і страждання, скликати міжнародні конференції в їх обороні, розгортати масові акції, діяти перед урядами і парляментами вільних націй, мобілізувати публічну опінію світу проти російських тиранів, видавати систематично періодики різними мовами світу, видавати чужомовні книжки для освідомлення вільних народів і людей про нашу боротьбу і її цілі, пропагувати світовий протиросійський фронт та націо- і хрестоносний похід проти Москви, проти тиранії і народовбивства!

Творена нами самими фінансова база АБН забезпечує його політичний суверенітет!

Ніхто нам своєї волі не подиктує і ніколи не накине! АБН є суверенна сила. Він стоїть в захист націй, а не в захист якоїсь політичної групи чи частини даної нації. Він був, є і залишиться речником націй, які борються за свою державну незалежність, а це — спільна мета всіх патріотів в лоні кожної нації!

Хто підтримує АБН, підтримує націю в боротьбі, а не будь - яку її частину.

Російська імперія мусить бути знищена!—наше гасло! І вона буде знищена в об'єднаному змаганні всіх уярмлених націй, підтриманому благородними патріотичними національними силами світу — шляхом національних революцій поневолених народів.

Свободолюбні народи і люди всього світу, єднайтеся у боротьбі проти російського імперіялізму й комунізму за незалежність націй і волю людини!

Центральний Комітет Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН)

Травень 1972 р.

Тисячі осіб апелюють до президента Р. Ніксона в обороні заарештованих українських діячів

(Закінчення зі стор. 1-ої)

дента, в п'ятницю 19 травня, переслано до Білого Дому черговий великий пакет — 275 індивідуальних петицій, підписи під якими збирала Галина Сидорець з Трентону.

В міжчасі стало відомо з найновіших „Рекордів Американського Конґресу", що конґресмен Джеймс В. Стентон зі стейту Огайо, написав до Президента Р. Ніксона довгого листа, в якому домагався, щоб Президент став в обороні переслідуваних українців в СССР. В листі від 27 квітня 1972 р. між іншим пишеться:

«Минулого тижня, як Ви знаєте, я мав нагоду писати до Вас, прохаючи, щоб в часі найближчої подорожі до Совєтського Союзу Ви висловили свої погляди відносно долі жидівського народу в цій нещасливій країні. Сьогодні я мушу знову писати до Вас в обороні ще одної групи в Совєтському Союзі, яка є жертвою поневолення. І знову я прошу Вас заступитися перед совєтськими лідерами та пробувати зробити все можливе в обороні багато більшої групи — українців.

«Я надіюся, що Ви знайдете місце для цієї справи у Вам запропонованому порядку нарад. Не важно, чи доля українців буде обговорюватися формально чи неформально, публічно чи приватно, специфічно чи загальниково, безпосередньо чи посередньо — а важно, щоб Ви піднесли це питання та послідовно домагалися результатів.»

В іншому місці листа пишеться:

«Звичайно, інтереси самих ЗСА будуть домінувати Ваші думки, коли Ви будете конферувати з лідерами Совєтського Союзу. Так повинно й бути. Але не бачу жодної причини конфлікту інтересів між нашою країною й українською меншістю в Совєтському Союзі... Я буду вдячний за Ваші погляди в цій справі. А в міжчасі я долучую для Вашої інформації лист, який я одержав останньо від Відділу Українського Золотого Хреста ім. Олени Теліги в Клівленді.»

Повний текст листа конґресмена Дж. В. Стентона і лист УЗХ за підписом Володимири Кавки, голови, і Марусі Попович, секретарки, були внесені до „Конґресового Рекорду" з 28-го квітня 1972 р. (E 4431).

Вшанували заслуженого громадянина

25-го квітня ц. р. численні громадяни зійшлися в день уродин Мирослава Безушка, щоб привітати й йому побажати ще многих літ. Цей вечір зорганізувала Ірина Петрик із своїм чоловіком Ярославом, головою Українського Народного Дому. Їм допомагали Марта Гурин із чоловіком та Іванка Костишин теж із чоловіком. Між численними гостями був довголітній і заслужений союзовий діяч Петро Головачук, фін. секретар УНС і найближчі приятелі, Мих. Брездень. Вол. Познахівський, а всім займався учитель Мирон Домарадзкий.

Мирослав Безушко скромна людина. Колись дуже діяльний в Пласті, а останніми часами — виховник молоді СУМА й для неї жертвенно працює та віддає увесь вільний час. Він же член УНС, 42 Відд., член Управи Українського Народного Дому, член Української Централі, Самопомочі та ОЧСУ.

Пані під проводом Ірини Петрик улаштували прийняття. На ньому був Я. Петрик, він привітав Я. Безушка, а підносячи чарки, всі проспівали „Многії літа"! Приявні в дружній атмосфері провели цей вечір — далеко поза північ. З милими враженнями розходились додому.

Петро Ямняк

У СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ ПІДВИЩЕНО різного типу податки. Тепер пальне для авта коштуватиме дорожче на 1 цент за ґальон, а цигарки коштують дорожче на 5 центів — 50 центів пачка. Подорожчали й деякі інші товари.

Учасник „Учорашньої Леґенди"

(Пам'яті ред. Романа Пашківського)

Рідшають ряди тих, які були свідками, а то й учасниками Великого Моменту, а щораз то численніше стають розкинуті під чужими зорями їхні могили. Напередодні, коли мали деленіти косинці журавлів і надтягав зимовий вітер на наше Поділля, у канадійській землі, спочив назавжди — Роман Пашківський. Поза ляконічним газетним звідомленням не появилися ні некрологи, ані спогади про цю доволі маркантну фіґуру колишнього Львова. Тому й незайво навіть спізнено подати важливіші факти з його життя, був же він товаришем зброї, а згодом товаришем пера тих, що несли прапор „Червоної Калини".

Батьки Романа Пашківського, Осип і Софія з Козловських походили зі знаних у Галичині священичих родин. Дід його, Юліян був деканом у Золочівському повіті (в Олеську), а батько управителем школи в Борщеві, де народився Роман 28-го квітня 1897 року — саме перед 75-ти роками. Там же ходив до народної школи, а гімназію кінчав у Тернополі.

Стихія Визвольних Змагань захопила молодого студента й він як старшина Української Галицької Армії дійшов в її походах аж до столичного Києва. Там працював у державному будівництві при урядах Центральної Ради, Гетьманату й Директорії в Міністерстві шляхів і постачання. Разом із евакуованим урядом після большевицької окупації Києва в 1920 р. опинився в Проскурові, де перебув тиф. Не відступаючи від своїх обов'язків при уряді гол. Отамана Симона Петлюри прибув до Польщі, а після ліквідації таборів інтернованих вернувся у рідні сторони.

У Тернополі знайшов працю в корабельній компанії, а перенісшися до Львова помагав тисячам наших еміґрантів виїхати у вільний світ. Це був час його університетських студій і водночас початок його постійного співробітництва в різних редакціях українських львівських часописів: „Діло", „Свобода", „Зиз", „Жорна", в видавництвах „Червона Калина" й ін. Весела вдача, товариські прикмети й громадський темперамент з'єднували йому симпатії й широку популярність. У „Товаристві Українських письменників і журналістів ім. Івана Франка" пост секретаря доручено ред Романові Пашківському. Ім'я його загально було відоме з діяльности УНДА та видавництва Івана Тиктора. На його „Рисунки малого Ромця" дожидали з нетерпінням читачі ґумористичного журналу. Окрему сторінку його активности становить радіо. Українські авдиції у львівській радіовисильні — це його піонерське досягнення й творчі успіхи. На становищі керівника українського радіомовлення чудом перетривав у Львові 1939-41 большевицьку окупацію Львова. А далі — роки еміґраційних таборів і виїзд до Канади.

Поселившися у Вінніпеґу здобував прожиток тяжкою фізичною працею. Але й тоді не забував за українську книжку й друковане слово. Співпрацював у видавництві Івана Тиктора „Клюб Приятелів Української Книжки", дописував до газет, редаґував принагідні видання. Був членом дирекції кредитової спілки „Карпатія", під його редакцією виходив журнал „Самодопомога", появилася ювілейна публікація в 25-річчя „Карпатії".

Віддано працював у католицьких організаціях, ставши зараз після приїзду до Канади членом Катедри св. Володимира й Ольги, а теж членом - основником церкви св. Йосифа. Він постійний учасник дискусійних вечорів БУК, при чому не занедбував інших українських установ і імпрез. Пильно допомагав збирати фонди на вдержання одинокої української цілоденної школи св. Миколая, пізніше Непорочного Серця Марії у Вінніпеґу.

Ученицям тієї школи, своїм внучкам, Марії й Аляні Головінським, віддав час і труд останніх років для їхнього українського виховання. Про тяжкий час його трирічного паралічу знали тільки дружина Стефанія і найближчі: 20-го серпня 1971 р. виросла ще одна „стрілецька могила" на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпеґу, гріб старшини УГА — ред. Романа Пашківського.

Ірина Книш

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ПРЕЗИДЕНТ АФРИКАНСЬКОЇ ҐВІНЕЇ СЕКУ ТУРЕ ВІДМОВИВСЯ видати сусідній Ґані тіло колишнього ґанського президента Кваме Нкрумаха, який місяць тому помер у Румунії на пістряка, а жив у Ґвінеї як політичний еміґрант. Секу Туре, близький приятель Нкрумаха, поставив за передумову видачі тіла Кваме Нкрумаха від привернення міністерських постів колишнім його міністрам.

НА ОКІНАВІ В ЯПОНІЇ НАСТАЛА поважна криза у зв'язку з переходом того острова під суверенну владу Японії. При виміні долярів, які дотепер були там ужитковою валютою, на японські єни, спекулянти платять за доляра 360 єнів замість 305 за офіційним курсом. Надзвичайно зросла дорожня.

СТОЛИЦЯ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ ГАНОЙ ПЕРЕВОДИТЬ евакуацію своїх мешканців у сподіванні посилених атак американського летунства. Покищо воно не бомбардувало ще самого міста, але вибухи американських бомб раз-у-раз чути в місті. Суворо перестерігається, щоб на згук алярмових сирен усі втікали до протилетунських схоронищ, але службовики різних установ і навіть кельнерки у ресторанах мусять хапати за ручні скорострілі й займати позиції у протилетунській обороні.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ ВИДАВ розпорядження суворіше контролювати осіб, які перебувають на утриманні суспільної опіки, „велфар", бо Ню Йорк має їх дедалі, то більше. Міський контролер А. Бім критикував Дж. Ліндзі за поблажливе ставлення до „велфаровців", які могли б працювати, але не бажають, та за те, що місто недостатньо контролює таких осіб.

МИНУЛОЇ СУБОТИ БУЛИ ОФІЦІЙНО ВІДКРИТІ всі пляжі в районі великого Ню Йорку: хто бажає, може вже купатися. Одночасно, керівник Бюра у справах пляжів попередив населення, що цього літа буде значно менше охоронців на берегах, бо не вистачає для них фондів, отже треба обережніше купатись.

У НЮ ЙОРКУ ЗААРЕШТУВАЛИ СЛУЖБОВЦЯ Суспільної опіки „велферу" Геролда Ланґстона за те, що він привласнив собі 42 000 долярів. Аферист оперував дуже зручно: він завів 74 справи на людей, яких добре знав, і їм виписував чеки допомоги на купівлю помешкань, одягу, на допомогу після пожежі тощо. Собі брав, і клієнтам трохи давав. Але поліції здалося трохи дивним те, що малий бюрократ купив собі „кадилляка" за 10 000 дол. і купив своїй подрузі інше авто. Аферист уже сидить у тюрмі й чекає суду.

400-ЧЛЕННИЙ ЦК КОМПАРТІЇ СССР ЗІБРАВСЯ під кінець минулого тижня, скликаний для вислухання доповідей Леоніда Брежнєва і Алексєя Косиґіна про причини відвідин президента Ніксона і пляни тих большевицьких проводирів, про що вони думають переговорювати. Очевидно, ЦК слухняно все затвердив. До Політбюра обрано ще одного члена, Бориса Пономарьова. „Правда" в минулу п'ятницю знову принесла статтю про потребу „співіснування" з Америкою, покликавшись між іншим на Леніна, який перший поручав „співіснувати" з „буржуазними" державами.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ГОЛУБЕЦЬ, член УНС Відд. 102 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 16 січня 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Любін Великий, Україна. Став членом УНСоюзу в 1932 році. Полишив у смутку 3 доньки — Марію, Анну та Ольгу, 6 внуків, брата і сестру. Похорон відбувся 20-го січня 1972 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МИХАЙЛО ТЕРЛЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 140 Б-ва св. Михаїла в Янґставн, Огайо, помер 17 грудня 1971 р. на 77 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1933 р. Полишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся 20 грудня 1971 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Янґставн, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Сенич, секр.

СТЕПАН РОГАН, член УНС Відд. 140 Б-ва св. Михаїла в Янґставн, Огайо, помер 20-го січня 1972 р. на 79 р. ж. Став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку дружину Гелену. Похорон відбувся 22-го січня 1972 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Янґставн, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Сенич, секр.

ОЛЕКСАНДРА ПОПТИНА — членка УНС Відд. 432 Т-ва Т. Шевченка в Торонто, Онт., Канада, померла 23-го січня 1972 р. на 72 р. ж. Нар. в Павлокомі, пов. Березів, Україна, і стала членкою УНС в 1953 р. Полишила в смутку дочку Катерину, внуків і сестру. Похорон відбувся 26 січня 1972 р. на цвинтарі Mount Pace, Mississauga, Ont., Canada.
Вічна Їй Пам'ять!
Б. Зорич, секр.

СТЕЛЛА ЧАЙКОВСЬКА — членка УНС Відд. 334 Т-ва І. Франка в Клівленд, Огайо, померла 17 січня 1972 р. на 58 р. ж. Нар. в Клівленд, Огайо, і стала членкою УНС в 1938 р. Полишила в смутку мужа Івана, сина Нормана, 2 братів Петра і Ніка та сестру Ольгу. Похорон відбувся 21 січня 1972 р. на Brooklyn Hgts Cemetery, Cleveland, Ohio.
Вічна Їй Пам'ять!
Стефанія Вохонок, секр.

ПЕТРО БАБЕЙ, член УНС Відд. 498 Т-ва Дністер у Ванкувері, Б. К., Канада, помер 18 січня 1972 р. на 74 р. ж. Нар. в Старій Ролі, пов. Самбір, Україна. Став членом УНС в 1954 р. Полишив у смутку синів Майк і Джой, доньки: Бернис і Еву, 12 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 17 січня 1972 р. на цвинтарі Forest Lawn Memorial Park, Burnaby, B.C., Canada.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ГОЛОД ФРАНКО, член УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., помер 9 листопада 1971 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Серники Середні, Україна, і став членом УНС в 1943 р. Полишив у смутку сестру Катерину і родину. Похорон відбувся 12 листопада 1971 р. на Holy Sepulchre Cemetery, Rochester, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЙОСИП ГАРРІС, член УНС Відділ 316-ий в Рочестері, Н. Й., помер 30-го грудня 1971 р. на 62 р. ж. Нар. в Рочестері, Н. Й., і став членом УНС в 1953 р. Полишив у смутку дружину Ірену, дочку Беверлі. Похорон відбувся 3 січня 1972 р. на Holy Sepulchre Cemetery, Rochester, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

АННА ТВАРДИЙ — членка УНС Відд. 109 Б-ва св. Михаїла в Бентлейвілле, Па., померла 29 грудня 1971 р. на 77 р. ж. Стала членкою УНС в 1918 р. Полишила в смутку 2 доньки: Марію і Стефанію, 2 синів: Івана і Станлея. Похорон відбувся 1 січня 1972 р. на цвинтарі Holy Trinity National, Washington, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

КАТЕРИНА ВЕРЕМЧУК — членка УНС Відд. 299 Т-ва І. Франка в Боффало, Н. Й., померла 21 грудня 1971 р. на 62 р. ж. Стала членкою УНС в 1962 р. Полишила в смутку доньку Мілославу та внуків. Похорон відбувся 24-го грудня 1971 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ФРАНКО ТРУШ, член УНС Відд. 156 Т-ва Т. Шевченка в Честер, Па., помер 5 січня 1972 р. на 74 р. ж. Став членом УНС в 1927 р. Полишив у смутку дружину Павліну, сина Вільяма, доньки: Джені і Дороту. Похорон відбувся 10 січня 1972 р. на цвинтарі Lawncroft, Linwood, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Новак, секр.

ІВАН ЛЯПИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 135 Б-ва св. Юрія в Smoke Run, Pa. помер 27 грудня 1972 р. на 47 р. ж. Нар. в Smith Mill, Pa. і став членом УНС в 1947 р. Полишив у смутку дружину Judy, дітей: Dr. Dennis, Darlene, Douglas, Deanne і 2 внуків. Похорон відбувся 30 грудня 1971 р. на цвинтарі St. Valdmeres, Ramey, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

JOHNATHAN JONES, член УНС Відд. 185 Б-ва св. Василія в Мейфіл, Па., помер 3 січня 1972 р. на 80 р. ж. Став членом УНС в 1935 р. Полишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 6 січня 1972 р. на парохіяльному цвинтарі в Мейфілд, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Романишин, секр.

ЙОСИФ КУШЛИК — член УНС Відд. 367 Т-ва Запор. Січ в Рочестері, Н. Й., помер 9 січня 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Кадобна, пов. Калуш, Україна. Став членом УНС в 1936 р. Полишив у смутку дружину Анну, доньку Отеллу, 4 внуків та правнука. Похорон відбувся 12 січня 1972 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Попович, секр.

ПЕТРО РОГОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 7 Т-ва Д. Капітули в МекАду, Па., помер 1 січня 1972 р. на 49 р. ж. Нар. в МекАду, Па. Полишив у смутку дружину Гелену, 2 синів, доньку Стасю, братів і сестер. Похорон відбувся 5 січня 1972 р. на цвинтарі св. Марії в МекАду, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Словік, секр.

ГЕЛЕН ПОДЕДВОРНА — членка УНС Відд. 73 Т-ва Т. Шевченка в Провіденс, Р. Ай., померла 24 грудня 1971 р. на 72 р. ж. Стала членкою УНС в 1924 р. Полишила в смутку 2 синів Степана і Едварда, 2 доньки, 6 внуків та 7 правнуків. Похорон відбувся 28 грудня 1971 р. на Calvary Cemetery, Brockton, Mass.
Вічна Їй Пам'ять!
Д. Василик, секр.

АЛЬБІНА БОЙЧУК, членка УНС Відд. 320 Б-ва Пресв. Тройці в Балтімор, Мд., померла 15 грудня 1971 р. на 73 р. ж. Нар. в Буковині, і стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку доньку Сильвію і 2 правнуків. Похорон відбувся 18 грудня 1971 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Фріланд, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Малко, секр.

ІЛЛЯ ВАХ, член УНС Відд. 45 в Боффало, Н. Й., помер 15 листопада 1971 р. на 75 р. ж. Полишив у смутку доньку Анну і сина Івана. Похорон відбувся 19 листопада 1971 р. на цвинтарі Mt. Olivet, Kenmore, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СЕРЕДА, 31-го ТРАВНЯ 1972 р.

ТОРОНТО, Онт., Канада. Річні Загальні Збори 432 Відд. о год. 8-ій веч. в домі УНО при 297 Каледж вул. На порядку: звіти Управи і Конт. Комісії, дискусія, уділення абсолюторії, вибір Управи і К. К. на наступний рік та обговорення пляну праці на біжучий рік. Проситься чл. прибути. — Д-р М. Д. Мицик, предс., Мґр. В. Бойко, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 6758. Опричники не знають, що їм діяти

Ці чорти знають, що тут щось сталося, але може наше щастя буде нам вірне, як вони прийдуть на беріг дослідити — а ми залишимось скритими!

Гей там, Бульво!

Кажу тобі, Гасcу, що він пішов геть! Якийсь місіонар, лікар, мабуть спровадився туди! Хай тебе, Зербе, за те, що пошкодив наше радіо! Щось примусило Бульва раптом відійти геть!

Тарзане, не хочу, щоб тебе знову зранили!